SECTOR BAROMETER 2025

De cijfers achter de energietransitie

ode
organisatie duurzame energie

VOORWOORD

Elk jaar brengt ODE Vlaanderen de stand van zaken in de hernieuwbare energiesector in kaart via de ODE-sectorbarometer. In 2026 lanceerden we de negende editie van die bevraging. Tussen 12 februari en 1 april 2026 namen 352 professionals uit de sector deel aan de enquête. Die stond open voor zowel leden als niet-leden van ODE Vlaanderen en focust op de Vlaamse energiesector.

De sectorbarometer is een gezamenlijk initiatief van ODE Vlaanderen, Biogas-E en Cogen Vlaanderen. Door onze krachten te bundelen, krijgen we een completer beeld van de evoluties, uitdagingen en opportuniteiten binnen de Vlaamse hernieuwbare energiesector.

12/02/2026 tot
01/04/2026

352 deelnemers
193 bereikten het einde

ODE | Biogas-E | Cogen

Wie is ODE Vlaanderen?

ODE Vlaanderen is de sectororganisatie voor duurzame energie in Vlaanderen. Samen met bedrijven, kennisinstellingen, universiteiten en andere organisaties werken we aan de transitie naar een energiesysteem dat volledig op hernieuwbare bronnen draait.
Als vertegenwoordiger van de duurzame energiesector verdedigt ODE Vlaanderen de belangen van een brede waaier aan technologieën. Die zijn georganiseerd binnen vijf platformen: PV-Vlaanderen, het Bio-Energieplatform, de Vlaamse Windenergie Associatie (VWEA), het Warmtepomp Platform en Warmtenetwerk Vlaanderen.
ODE Vlaanderen zet haar specifieke kennis ook in voor systeemintegratie. Het slim op elkaar afstemmen van productie, opslag, warmte, elektriciteit en verbruik speelt namelijk een cruciale rol in onze werking en in de toekomst van de sector.

Waarom stellen we een sectorbarometer op?

Met de sectorbarometer brengt ODE Vlaanderen jaarlijks de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de hernieuwbare energiesector in kaart. Wat we aanvoelen in de praktijk, vertalen we zo naar concrete cijfers en inzichten. Zo kunnen we beleidsmakers correct informeren over marktontwikkelingen en onze eigen werking beter afstemmen op de noden van de sector.

ode
organisatie duurzame energie

bio-e bio-energieplatform
PV-Vlaanderen fotovoltaïsche zonne-energie
warmtenetwerk Vlaanderen
vwea vlaamse windenergie associatie
wpp warmtepomp platform

ALGEMEEN

De sectorbarometer 2025 toont een sector die verder groeit en professionaliseert, maar tegelijk steeds vaker botst op systeemgrenzen. Bedrijven combineren hernieuwbare energieproductie vaker met opslag, flexibiliteit, warmtepompen en energiebeheer. Tegelijk worden netcapaciteit, vergunningstrajecten, projectfinanciering en beleidszekerheid doorheen vrijwel alle technologieën genoemd als belangrijke obstakels voor verdere groei. De energietransitie verschuift daarmee steeds meer van technologie-uitrol naar systeemintegratie.

De antwoorden tonen tegelijkertijd een aantal structurele knelpunten. Rendabiliteit en projectfinanciering blijven onder druk staan, netaansluitingen kennen lange wachttijden en bedrijven vragen om aangekondigde beleidsmaatregelen sneller om te zetten in concrete acties. De sectorbarometer benadrukt daarmee het belang van een consistent, voorspelbaar en langetermijngericht beleid.

Evolutie in omzet verschillend per technologie

De omzet evolueerde sterk verschillend per technologie. Warmtepompen, flexibiliteit en batterijopslag rapporteerden in 2025 relatief positieve resultaten, terwijl de situatie binnen onder meer windenergie, warmtenetten en vaste biomassa gemengder bleef. De sector vertoont daardoor geen uniform herstel, maar eerder een verschuiving van groei naar nieuwe systeemtechnologieën.

Rendabiliteit stabiliseert, financiering blijft knelpunt

Sinds 2024 peilt de barometer ook naar de rendabiliteit per technologie. In 2025 blijft die voor de klassieke technologieën grotendeels stabiel en van een breed gedragen verbetering is nog geen sprake. De beperkte verbetering van de rendabiliteit vertaalt zich ook in de financiering van projecten. Respondenten geven aan dat banken en investeerders terughoudend blijven door onzekerheden rond onder meer negatieve elektriciteitsprijzen, het capaciteitstarief en wijzigingen in subsidiemechanismen.

Gekwalificeerd personeel vinden blijft aandachtspunt

De arbeidsmarkt vertoont een lichte verbetering. Respondenten geven aan dat ze het voorbije jaar iets makkelijker gekwalificeerd personeel konden vinden. Tegelijk blijven bedrijven investeren in opleiding en competentieontwikkeling.
Vooral de wind- en PV-sector, maar ook de innovatieve domeinen batterijopslag en flexibiliteit blijken aantrekkelijk voor nieuwe kandidaten.

INZICHTEN UIT DE PV-SECTOR

Het hoofdstuk zonnestroom is gebaseerd op antwoorden van **214 respondenten** die actief zijn in de PV-sector. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

De Vlaamse PV-sector bevindt zich duidelijk in een transitiefase. Waar de focus eerst lag op de loutere uitrol van zonnepanelen, verschuift die nu naar een systeemgerichte aanpak waarin **opslag, slimme sturing en de elektrificatie van mobiliteit en warmte centraal** staan. Zonne-energie evolueert zo van een autonome technologie naar een belangrijke bouwsteen van het bredere energiesysteem.

53%

Is bezorgd over
het Vlaamse beleidskader

Tegelijkertijd maken de respondenten zich zorgen over de beleidscontext. 53% is bezorgd over het Vlaamse beleidskader. Vooral het **gebrek aan een consistente langetermijnvisie** en de **trage vertaling van beleidsintenties naar duidelijke en werkbare regelgeving** worden als knelpunten genoemd.

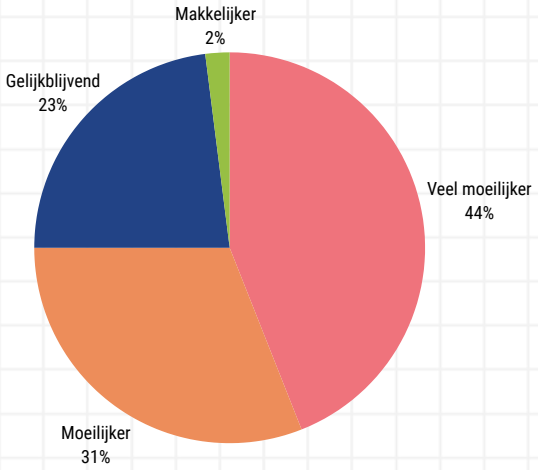
Verwachtingen voorzichtig positief

De markt vertoont een gemengd beeld. Terwijl de residentiële markt vertraagde, **groeide de markt voor grotere commerciële installaties**, onder meer dankzij de PV-verplichting. Kijkend naar de omzet van het afgelopen jaar rapporteerden 45 van de 127 respondenten (35%) een (sterke) daling. Daartegenover zagen 27 respondenten (21%) hun omzet (sterk) stijgen. Op middellange termijn blijft de sector wel voorzichtig positief: bijna een derde van de respondenten verwacht het komende jaar een omzetstijging. De verhoogde interesse in de markt werd ook opgemerkt naar aanleiding van de sluiting van de Straat van Hormuz.

Beschikbare netcapaciteit als knelpunt

Een steeds belangrijker knelpunt is de beschikbare netcapaciteit. Het aandeel respondenten dat problemen ondervindt bij de aansluiting van commerciële installaties steeg van 60% in 2024 naar 75% in 2025. Bij residentiële installaties worden zonnepanelen steeds vaker gecombineerd met thuisbatterijen, EMS-systemen en EV-laadpalen. Volgens de respondenten houden de **huidige aansluitingsgrenzen onvoldoende rekening met gelijktijdigheid, energiebeheer, zelfconsumptie en slimme sturing**.

Aansluiting commerciële installaties aan elektriciteitsnet

Ook de tariefstructuur roept gemengde reacties op. 50% ziet het capaciteitstarief als een opportuniteit, terwijl 29% het als een obstakel beschouwt. Dynamische tarieven krijgen daarentegen brede steun: 72% ziet daarin een belangrijke hefboom om flexibiliteit te valoriseren.

Tot slot blijft het vinden van gekwalificeerd personeel een belangrijke uitdaging. 34% van de respondenten ervaart dit als moeilijk tot zeer moeilijk. Voor functies binnen de opslagsector loopt dit zelfs op tot 48%.

WAT PV-VLAANDEREN AANBEVEELT

De resultaten bevestigen in grote mate de strategische lijnen uit de visietekst van PV-Vlaanderen ‘Zonnestroom in Vlaanderen 2030’. Uit de antwoorden blijkt dat beleidscontext en regulatoire stabiliteit cruciaal zijn voor verdere groei.

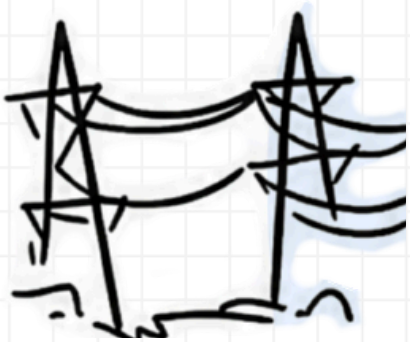
De bevraging bevestigt ook het belang van goede randvoorwaarden en voldoende rendabiliteit voor investeringen. Daarnaast moet zonne-energie, opslag en flexibiliteit toegankelijker worden voor verschillende doelgroepen, zoals niet-eigenaars, verenigingen van mede-eigenaars (VME's), eigenaars van grote daken en bedrijven die willen investeren in grotere installaties.

PV-Vlaanderen pleit daarom voor meer investeringszekerheid, stabiele regelgeving en een aanpak waarbij zonne-energie deel uitmaakt van een breder energiesysteem. Er is een duidelijke langetermijnvisie nodig om investeerders vertrouwen te geven en om de combinatie van zonnepanelen, batterijen, flexibiliteit en elektrificatie verder mogelijk te maken.

“Procedures moeten transparanter en sneller verlopen”

Ook op het vlak van regelgeving en vergunningen zijn verbeteringen nodig. Procedures moeten transparanter en sneller verlopen. Daarnaast moet de toegang tot netcapaciteit verbeteren. Bij nieuwe aansluitingen moet meer rekening worden gehouden met slimme sturing, zelfconsumptie, energiebeheer en de werkelijke gelijktijdigheid van verbruik en productie. Zo kan het bestaande elektriciteitsnet efficiënter worden gebruikt.

Verder vraagt PV-Vlaanderen een herziening van de tariefstructuren. Dynamische tarieven kunnen consumenten stimuleren om hun energieverbruik beter af te stemmen op de beschikbare productie. Ook piekhalvering kan helpen om belasting van het elektriciteitsnet te beperken.

Ten slotte vraagt PV-Vlaanderen gerichte imagocampagnes om de sector aantrekkelijker te maken voor schoolverlaters en zij-instromers en zo het tekort aan gekwalificeerd personeel aan te pakken.

INZICHTEN UIT DE WINDSECTOR

Het hoofdstuk windenergie is gebaseerd op antwoorden van **74 respondenten** die actief zijn in de windenergiesector. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

De Vlaamse windenergiesector bevindt zich volgens de respondenten in een moeilijke fase. Economische druk en onzekerheid over het beleid maken investeren minder aantrekkelijk. Daardoor dreigt de verdere groei van windenergie en de energietransitie te vertragen. **80% van de respondenten geeft aan zich zorgen te maken om het Vlaamse beleid**.

Lage investeringszekerheid

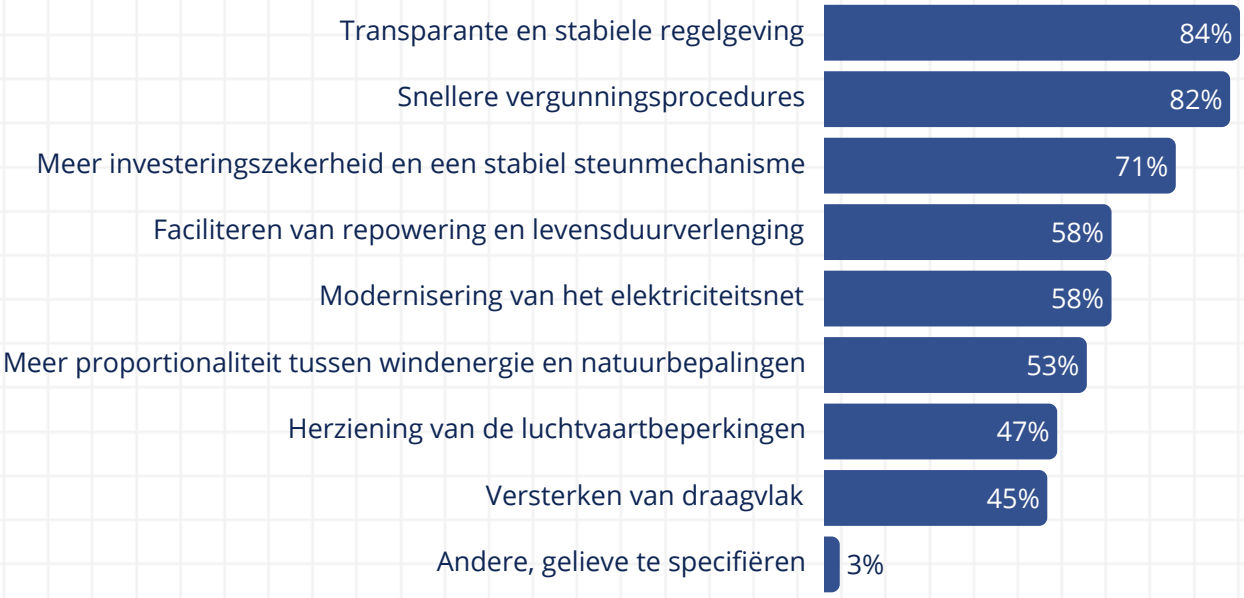
De rendabiliteit van windenergieprojecten staat onder druk. 19 van de 41 respondenten (46%) geeft aan dat de rendabiliteit het afgelopen jaar is gedaald. Slechts 17% verwacht voor het komende jaar een verbetering. Net als vorig jaar blijft het **vertrouwen in de economische haalbaarheid van projecten dus een uitdaging**.

Ook financiering blijft een uitdaging. 24% ervaart financiering als moeilijk tot zeer moeilijk, terwijl slechts 9% dit als (zeer) eenvoudig beschouwt. Banken en investeerders willen stabiele en voorspelbare inkomsten, waardoor de financieringsvoorwaarden strenger worden.

Complexe vergunningsprocedures

82% van de respondenten geeft aan dat snelle vergunningen nodig zijn voor een verdere groei van de onshore windsector in Vlaanderen. Vergunningen vormen ook bij het vervangen van bestaande installaties een belangrijke drempel. 25 van de 38 respondenten (66%) vindt de vergunningsprocedures te lang en complex en 58% wijst op veranderende regelgeving als een van de voornaamste knelpunten. **Dit bemoeilijkt dus zowel nieuwe projecten als repowering-initiatieven.**

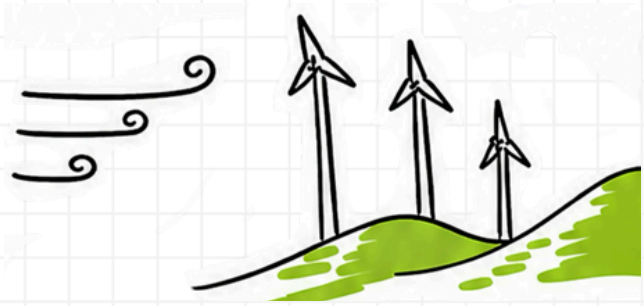
Benodigdheden voor gezonde groei en innovatie in de windenergie sector

66%

Vindt vergunningsprocedures te lang en complex

Ook op het vlak van netinfrastructuur komen belangrijke knelpunten naar voren. **Zo ervaren 22 van de 28 respondenten (58%) moeilijkheden in het verkrijgen van voldoende aansluitcapaciteit voor zijn projecten.** Daarvan wijst 24% op capaciteitsbeperkingen, meldt 21% vertragingen en geeft 13% aan dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is om een project te realiseren.

Tegelijkertijd ziet de sector kansen in het beter benutten van bestaande installaties. Zo zet 34% van de respondenten in op repowering en 21% op levensduurverlenging. Daarnaast staat 69% open voor het hergebruik of de verkoop van turbines, wat wijst op een **groeiende aandacht voor circulariteit**.

WAT VWEA AANBEVEELT

De resultaten van de sectorbarometer bevestigen in grote mate de speerpunten uit de visietekst van de Vlaamse Windenergie Associatie (VWEA). Ze tonen aan dat de uitdagingen binnen de windenergiesector complex zijn en elkaar versterken.

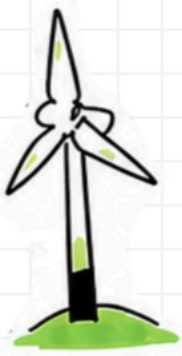
Om een gezonde groei en innovatie in de windenergiesector te verzekeren, vragen respondenten vooral om een transparant en stabiel regelgevend kader, snellere vergunningsprocedures, meer investeringszekerheid en een stabiel steunmechanisme.

De dalende rentabiliteit, de beperkte en onzekere groeiverwachtingen, de moeilijke toegang tot financiering, de complexe vergunningsprocedures en de beperkingen in netcapaciteit vormen samen een geheel van drempels.

VWEA pleit daarom in de eerste plaats voor een stabiel, voorspelbaar en consistent beleidskader dat investeringen opnieuw aantrekkelijk maakt. Langetermijnzekerheid is noodzakelijk om de economische haalbaarheid van windprojecten te herstellen en financiering opnieuw mogelijk te maken.

Daarnaast moeten vergunningsprocedures sneller, transparanter en consistenter worden. Dat geldt zowel voor nieuwe windprojecten als voor repowering. Een efficiënter vergunningenkader kan ervoor zorgen dat bestaande locaties beter worden benut en dat Vlaanderen zijn windpotentieel niet onbenut laat.

Ook investeringen in netinfrastructuur zijn noodzakelijk. Productie, opslag, flexibiliteit en netinfrastructuur moeten beter op elkaar worden afgestemd. Zonder een toekomstgericht elektriciteitsnet wordt de verdere groei van windenergie moeilijk.

De sectorbarometer maakt duidelijk dat een geïntegreerde aanpak nodig is, iets waar VWEA al langer voor pleit. Alleen door gelijktijdig in te zetten op stabiliteit, vereenvoudiging, vlotte vergunningsverlening, investeringszekerheid en netinfrastructuur kan windenergie haar rol in de energietransitie ten volle opnemen.

INZICHTEN UIT DE WARMTEPOMPSECTOR

“Energieprijzen blijven grootste bezorgdheid”

Het hoofdstuk warmtepompen is gebaseerd op antwoorden van **172 respondenten** die actief zijn in de warmtepompsector. Dat is ruim drie keer zoveel als in 2025. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

De warmtepompsector rapporteert opnieuw groei

De warmtepompsector kende in 2025 een heropleving. Van de 82 respondenten voor deze vraag zagen 43 (52%) de omzet het afgelopen jaar stijgen. Bij 5% steeg de omzet zelfs sterk. **Voor 2026 verwacht 67% een (sterke) stijging van de omzet**.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

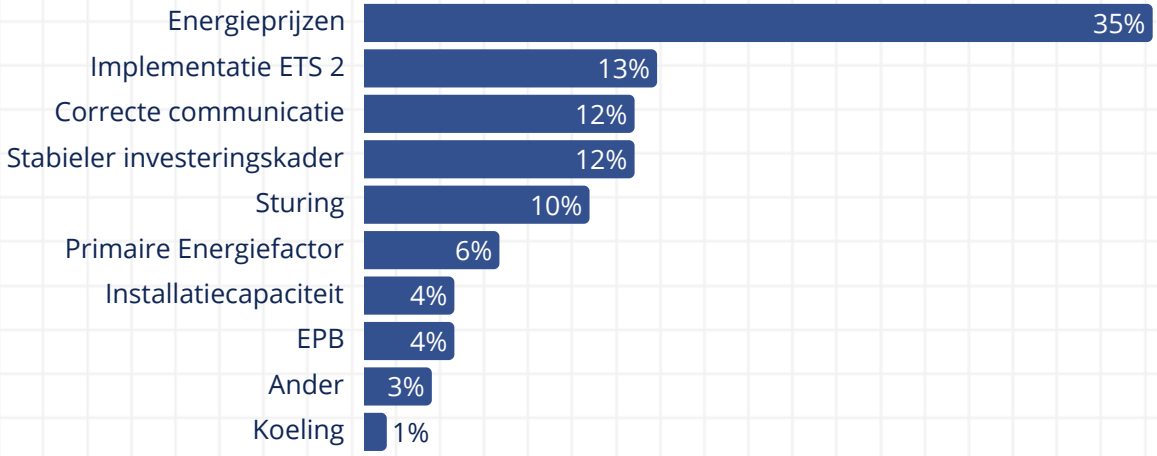
Net als vorig jaar werden de respondenten gevraagd naar hun bezorgdheden op de verschillende beleidsniveaus. Ongeveer **65% maakt zich zorgen over het Vlaamse beleid rond warmtepompen**. In het kader van het warmtepompcharter engageert de Vlaamse regering zich om een aantal concrete acties te nemen voor de versnelde uitrol van warmtepompen. Denk hierbij aan de Vlaamse taks shift, de federale accijnsverschuiving en de klimaatsprong voor de industrie. De respondenten geven aan tevreden te zijn met deze aangekondigde maatregelen, maar benadrukken de nood om deze snel effectief te implementeren.

Energieprijs blijft belangrijkste drempel

De drempels blijven in grote mate dezelfde als in vorige sectorbevragingen. De belangrijkste drempel om de warmtepomptoepassing sneller te laten groeien, zijn de energieprijzen. Daarbij gaat het over de verhouding tussen elektriciteits- en gasprijs.

Ook communicatie blijft een belangrijke uitdaging. Negatieve communicatie in de media kan eindklanten afschrikken.

Drempels voor goei van warmtepomptoepassing

ETS 2 is opportuniteit, maar impact blijft voor velen onduidelijk

De respondenten van de sectorbarometer maken zich meer zorgen over het Europees beleidsniveau dan vorig jaar. Dat wordt vooral gelinkt aan het uitstel van ETS 2. Ook in de algemene bevraging rond drempels wordt ETS 2 als tweede belangrijkste drempel aangestipt, na de ratio elektriciteits- versus gasprijs. Ongeveer 1 op 3 actoren die met warmtepompen bezig zijn, geven aan nog veel vragen te hebben over ETS2. Vooral het uitstel van de invoer van ETS2 en de onduidelijkheid over de impact op Vlaams niveau. De respondenten hekelen ook de onduidelijke communicatie van de Vlaamse en Belgische beleidsmakers over ETS2.

Meer en diverse integratie met warmtepompen

Heel wat respondenten geven aan in te zetten op slimme sturing en integratie met andere technologieën. Slimme sturing in functie van dynamische elektriciteitsprijzen blijft op een staan; hier willen 52 van de 89 respondenten (58%) op inzetten. **Daarnaast scoren integratie met PV, thermische opslag en batterijen hoog (56%).** In tegenstelling tot vorig jaar neemt de interesse in het combineren van thermische zonnecollectoren met warmtepompen toe; hier wenst 10% van de respondenten op in te zetten.

70%

Ziet dynamische elektriciteitstarieven als opportuniteit

In tegenstelling tot voorgaande jaren zagen mensen het **capaciteitstarief eerder als een obstakel dan als een opportuniteit** voor warmtepompen. Een selectief capaciteitstarief (time of use), enkel op momenten dat elektriciteit schaars is, is een beter concept volgens de respondenten. Verder pleiten de respondenten voor een systeem dat helder is voor de eindklant. Dynamische elektriciteitstarieven worden door bijna 70% van de respondenten als een opportuniteit gezien.

WAT HET WARMTEPOMPPLATFORM AANBEVEELT

In juli 2026 keurde de Vlaamse overheid het Warmtepomp Actieplan 2030 goed. Dat omvat verschillende beleidsacties om de uitrol van warmtepompen in Vlaanderen te versnellen. Het Warmtepompplatform (WPP) benadrukt dat de beleidsmaatregelen heel wat potentieel omvatten.

Als ondertekenaar van het Vlaams Warmtepompcharter wil WPP nu snel werk maken van de implementatie.

In de zomer van 2026 werden de nodige decreetswijzigingen voor een taxshift een eerste keer goedgekeurd. De taxshift dient in te gaan vanaf 2028. Het Warmtepompplatform volgt de finale omzetting nauwgezet op.

Daarnaast is een duidelijke communicatiestrategie nodig. De negatieve communicatie in de media schrikt eindklanten af. Binnen het warmtepompcharter werkt het warmtepompplatform samen met de sector en de overheid aan heldere, toegankelijke communicatie. Eindklanten moeten zo meer inzichten krijgen om op een neutrale en begrijpelijke manier te beoordelen of hun woning geschikt is voor een warmtepomp.

Ten slotte pleit de sector voor een duidelijke visie richting een fossielvrij gebouwenpark tegen 2040. Het kader voor de uitfasering van het aardgasdistributienet, dat Vlaanderen in de zomer van 2026 een eerste keer goedkeurde, vormt daarvoor een eerste schakel. Maar er is nood aan een bredere strategie met duidelijke, ondersteunende maatregelen en concrete doelstellingen.

INZICHTEN UIT DE WARMTENETSECTOR

Het hoofdstuk warmtenetten is gebaseerd op antwoorden van **47 respondenten** die actief zijn in de warmtenetsector. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

De respondenten zien drie belangrijke maatregelen om de uitrol van warmtenetten te stimuleren. Op de eerste plaats staat een verschuiving van energielasten van elektriciteit naar fossiele brandstoffen. Een derde van de respondenten noemt dit als eerste prioriteit. Op de tweede plaats staan gemeentelijke warmtezonering en lokale warmteplannen. De derde prioriteit is het socialiseren van aansluitkosten. Dat laatste houdt in dat warmtenetontwikkelaars voor een warmtenetaansluiting een vaste, lagere kost kunnen aanrekenen en het verschil met de werkelijke kost gecompenseerd krijgen uit een fonds gefinancierd door heffingen in het aardgastarief (en indien mogelijk ook via accijnzen op stookolie, maar dat is een federale bevoegdheid). Die top drie komt overeen met de resultaten van de vorige editie van de sectorbarometer.

PRIORITEITEN UITROL WARMTENETTEN

1. verschuiving energielasten
2. gemeentelijke warmtezonering en lokale warmteplannen
3. socialiseren van aansluitkosten

Daarnaast wezen verschillende respondenten op het belang van een duidelijke langetermijnvisie voor warmtenetten, een stabiel regelgevend kader en een geleidelijke uitfasering van aardgas op basis van lokale warmteplannen.

Projectfinanciering blijft moeilijk

Van de 47 respondenten die actief zijn in de warmtenetsector geven 22 respondenten **(47%) aan dat het moeilijk tot zeer moeilijk is om financiering te verkrijgen voor projecten**. Dat is de meest negatieve score van alle ondervraagde sectoren. Slechts een beperkte groep (3 respondenten) ervaart financiering als eenvoudig.

Ook in de open antwoorden verwijzen deelnemers naar onzekerheden rond steunmechanismen, de lange ontwikkelingsduur van projecten en het ontbreken van stabiele langetermijnkaders als belemmeringen voor investeringsbeslissingen.

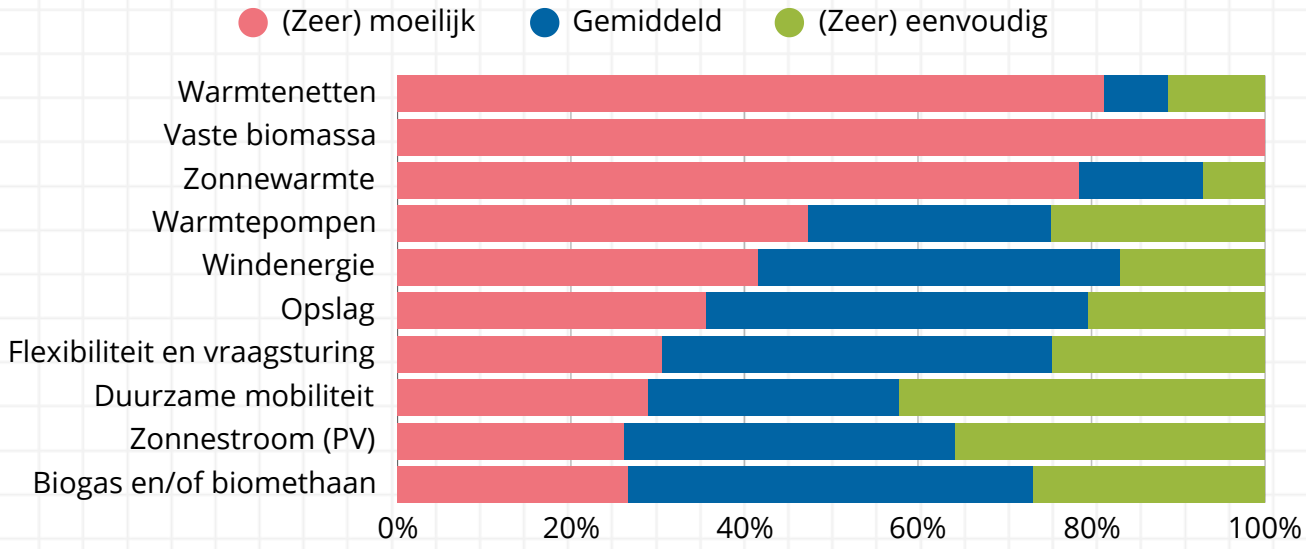
Sectorkoppeling krijgt aandacht

Thermische opslag en “Power to Heat” kunnen warmtenetten slim koppelen aan het elektriciteitsnet. Van de 21 respondenten geven 9 respondenten aan thermische opslag te onderzoeken. 4 respondenten onderzoeken sectorkoppeling met elektriciteit. Eén respondent onderzoekt beide opties. Door het beperkte aantal antwoorden moeten deze resultaten voorzichtig geïnterpreteerd worden, maar ze kunnen wel wijzen op een **groeiende interesse in de koppeling tussen warmte- en elektriciteitssystemen**.

Verwachte impact van ETS2

Op de vraag naar de impact van ETS2 verwachten 27 van de 47 respondenten (57%) actief in warmtenetten een positieve impact van ETS2 op hun activiteiten. Slechts een zeer beperkte groep (2%) verwacht een negatieve impact.

Het is moeilijk om financiering voor projecten te verkrijgen

WAT WARMTENETWERK VLAANDEREN AANBEVEELT

De resultaten van de sectorbarometer sluiten aan bij verschillende prioriteiten uit de visietekst van Warmtenetwerk Vlaanderen. WNVL beschouwt warmtenetten als een strategische bouwsteen voor de verduurzaming van de Vlaamse warmtevoorziening en pleit voor een beleid dat warmteplanning, investeringszekerheid en systeemintegratie centraal stelt.

Een eerste duidelijke vaststelling is dat de drie belangrijkste maatregelen die door de respondenten worden genoemd, rechtstreeks aansluiten bij de aanbevelingen van Warmtenetwerk Vlaanderen. De vraag naar gemeentelijke warmteplannen en een heldere afbakening van zones voor collectieve warmte bevestigt de oproep uit de visietekst om lokale besturen sterker te ondersteunen in hun regierol en hen bijkomende instrumenten te geven om warmtebeleid ruimtelijk te verankeren. Volgens Warmtenetwerk Vlaanderen zijn warmtezonering en warmteplannen essentieel om investeerders, lokale besturen en burgers duidelijkheid te bieden over waar warmtenetten de meest efficiënte oplossing vormen.

Verder moet er door de moeilijke toegang tot financiering een permanent en voldoende ambitieus steunprogramma voor warmtenetten komen, in plaats van tijdelijke oproepen of competitieve steunmechanismen die voor ontwikkelaars onzekerheid creëren.

Daarnaast ziet Warmtenetwerk Vlaanderen in de vraag naar het socialiseren van aansluitkosten een bevestiging van haar pleidooi om de financiële drempel voor nieuwe warmteklanten te verlagen. Warmtenetten concurreren vandaag met bestaande, historisch afgeschreven fossiele infrastructuur. Een lagere aansluitkost kan helpen om meer gebouwen aan te sluiten en de uitrol van collectieve warmte te versnellen.

Tot slot wijzen de positieve verwachtingen rond ETS2 op kansen in een verdere verschuiving van kosten weg van fossiele brandstoffen. Dat sluit aan bij de bredere vraag van de respondenten naar een energielastenverschuiving van elektriciteit naar fossiele energie. Volgens Warmtenetwerk Vlaanderen blijft een dergelijke hervorming noodzakelijk om duurzame warmteoplossingen zoals warmtenetten concurrentiëler te maken ten opzichte van fossiele alternatieven.

INZICHTEN UIT DE BIO-ENERGIESECTOR

Het hoofdstuk is gebaseerd op antwoorden van **63 respondenten** die actief zijn in de bio-energiesector. 24 daarvan zijn actief in de vaste biomassasector, 39 in de biomethaansector. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

De bezorgdheid over het beleid blijft groot. Binnen de vaste biomassasector maken ongeveer 18 van de 24 respondenten (73%) zich zorgen over het Vlaamse beleid; binnen de biogassector gaat het om 50% (20 van de 39 respondenten). De respondenten binnen de biogassector hekelen op Vlaams niveau het **gebrek aan een duidelijke visie over de rol van biomethaan in het energielandschap**. Dat resulteert volgens hen in een zwakke positie binnen de Europese biomethaanmarkt, waarbinnen verschillende lidstaten zoals Nederland wel duidelijk de kaart van biomethaan hebben getrokken en hier beleid rond ontwikkelden.

“Er is een gebrek aan een duidelijke visie over de rol van biomethaan in het energielandschap”

De bezorgdheid van de respondenten binnen de vaste biomassasector over het beleid op federaal niveau neemt sterk toe ten opzichte van vorig jaar. Zo maken 40% van de respondenten zich hier vandaag zorgen over. In 2025 was dit maar 25%. Dat getal moet wel genuanceerd worden door het lage aantal respondenten.

Na een stabiel jaar 2025, kijkt de bio-energiesector licht positief naar 2026

Nadat de volledige hernieuwbare energiesector in 2024 vooral een daling in omzet rapporteerde, **stabiliseerde de sector in 2025**. Van de 12 respondenten binnen de vaste biomassa tekende 33% een daling in omzet op, 50% zag geen wijziging en 16% zag een toename van de omzet. Binnen de biogassector zagen 4 van de 17 (24%) een daling in omzet, bijna 50% tekende geen wijziging op en 30% zag een stijging tot sterke stijging van de omzet.

De bio-energiesector kijkt in grote mate positiever naar 2026. Binnen de biogassector verwachten 11 van de 20 respondenten (55%) een groei in omzet. Binnen de vaste biomassasector is dit 35% (5 van de 14). Daarnaast verwachten binnen de biogassector 30% en binnen de biomassasector 22% van de respondenten een stabilisering van de omzet. Binnen de vaste biomassasector verwacht 28% echter nog steeds een (verdere) daling van de omzet. Binnen de biogassector is dat slechts 16%.

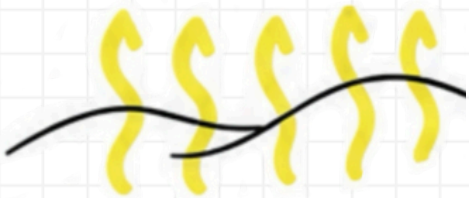
Financiering blijft een uitdaging

Respondenten binnen de vaste biomassasector die op zoek gaan naar projectfinanciering botsen op hindernissen. De 7 respondenten voor wie deze vraag relevant was, geven allemaal aan moeilijk tot zeer moeilijk financiering te krijgen voor hun projecten. Binnen de biogassector is dat beeld positiever: 4 van de 14 vinden daar (zeer) moeilijk financiering.

De meeste respondenten (18 van de 25) gaven aan geen investeringssteun te hebben ontvangen voor hun project. Enkele respondenten (20%) ontvingen steun via de call groene warmte. Gekeken naar de steun die de respondenten vorig jaar ontvingen, geeft 48% aan dat dat via warmtekrachtcertificaten was. 52% ontving steun onder de vorm van groenestroomcertificaten.

Interesse in GO's blijft hoog

De sectorbarometer peilt elk jaar naar de interesse in garanties van oorsprong (GO), zowel voor groen gas als voor de geproduceerde groene elektriciteit of warmte. Van de 37 respondenten die zich uitspraken, geeft 57% aan interesse te hebben in GO's voor groene elektriciteit en 53% van de respondenten heeft (ook) interesse in GO's voor groene warmte. De interesse in GO's voor groen gas bedraagt 53%, dat is een beperkte daling ten opzichte van vorig jaar.

Sector bouwt kennis op over vrijwillige Europese certificatiesystemen

Er werd de respondenten gevraagd of ze al de vrijwillige Europese certificatiesystemen (ISCC, SBP en andere) voor biomassa en/of groene brandstoffen al toepasten. 24 personen vulden deze vraag in; voor anderen was dit niet van toepassing. 50% van hen kwam nog niet actief in aanraking met de schema's. Een kwart is certificering aan het onderzoeken en de overige 25% past dit al toe.

De sector zet in op innovatie

De sector innoveert en **wil ook in de toekomst blijven inzetten op innovatie**. Respondenten gaven aan, afhankelijk van het type installatie dat ze vandaag uitbaten, verschillende pistes te onderzoeken. Binnen de biogassector blijft de omschakeling van biogas naar biomethaan belangrijk. Daarnaast gaven respondenten ook aan verder te willen inzetten op flexibiliteit. Binnen de vaste biomassasector kijken respondenten naar pyrolyse en biochar als potentiële pistes. Installaties geven ook aan geïnteresseerd te zijn in carbon capture and storage (CCS).

WAT HET BIO-ENERGIEPLATFORM AANBEVEELT

Het Bio-energieplatform vraagt in de eerste plaats om een duidelijke langetermijnvisie op de rol van bio-energie in het Vlaamse energiesysteem. Bio-energie kan verschillende functies vervullen, onder meer als back-up of start-up voor warmtenetten en als bron van flexibiliteit op de elektriciteitsmarkt.

Daarnaast vraagt BEP voldoende duidelijkheid over de omzetting van RED III in het Vlaamse energiebeleid, met name voor bedrijven die duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria moeten aantonen.

BEP vraagt ook aandacht voor de capaciteit van certificatie-instanties, zodat nieuwe verplichtingen niet leiden tot nieuwe bottlenecks.

Tot slot ziet de sector veel potentieel in innovatieve toepassingen zoals biomethaan, biochar, CCS en CCU. Verschillende respondenten geven aan hier verder op te willen inzetten. BEP wil daarom samen met de Vlaamse administratie onderzoeken hoe CCS en CCU een plaats kunnen krijgen binnen de aangekondigde Vlaamse contract-for-difference-regeling in het kader van de Klimaatsprong.

INZICHTEN UIT DE SYSTEEMINTERGATIE

Het hoofdstuk is gebaseerd op antwoorden van **123 respondenten** die actief zijn in flexibiliteit en slimme sturing. Niet alle respondenten beantwoordden elke vraag. Daarom kunnen de aantallen per vraag verschillen. Waar relevant worden zowel absolute aantallen als percentages weergegeven.

WAT BLIJKT UIT DE BEVRAGING?

De barometer polste bij energieproducenten en bedrijven die investeren in energie voor eigen gebruik of die al werken met flexibiliteitsdiensten. Van de 63 respondenten reageerde 38% positief. 14% werkt al met flexibiliteit in eigen beheer en 24% via een dienstverlener.

Deelname aan flexibiliteit vereist niet noodzakelijk een opslagsysteem. **62% geeft ook aan nog geen opslagsysteem te gebruiken voor flexibiliteit**. Degene die dat wel doen, gebruiken vooral batterijopslag (29%) en thermische opslag (10%). De belangrijkste redenen om opslag te implementeren in functie van flexibiliteit zijn: het inspelen op negatieve prijzen en het inspelen op flexibiliteitsdiensten.

Economisch potentieel

Gekeken naar het economisch potentieel van verschillende vormen van flexibiliteit voor de komende jaren, komen drie soorten duidelijk naar voren. Respondenten zien vooral potentieel in de verhoging van het eigenverbruik door sturing in functie van eigen energieopwekking (91%); sturing van het verbruik in functie van dynamische prijzen (85%); congestiebeheer van het distributienet (77%) en sturing van het verbruik in functie van het capaciteitstarief (73%). Die cijfers bleven de laatste jaren ook vrij stabiel.

Wachttijden voor netaansluitingen blijven hoog

Toegang tot het elektriciteitsnet groeit uit tot een van de belangrijkste uitdagingen binnen de energietransitie. Respondenten uit vrijwel alle technologiesegmenten verwijzen naar lange wachttijden voor netstudies, beperkte aansluitcapaciteit en onzekerheid over toekomstige nettoegang. Uit de antwoorden van 66 respondenten blijkt dat de gemiddelde wachttijd voor een netaansluiting is opgelopen tot tien maanden.

10 MAANDEN

Gemiddelde wachttijd voor netaansluiting

Taxshift en netinvesteringen blijven topprioriteiten

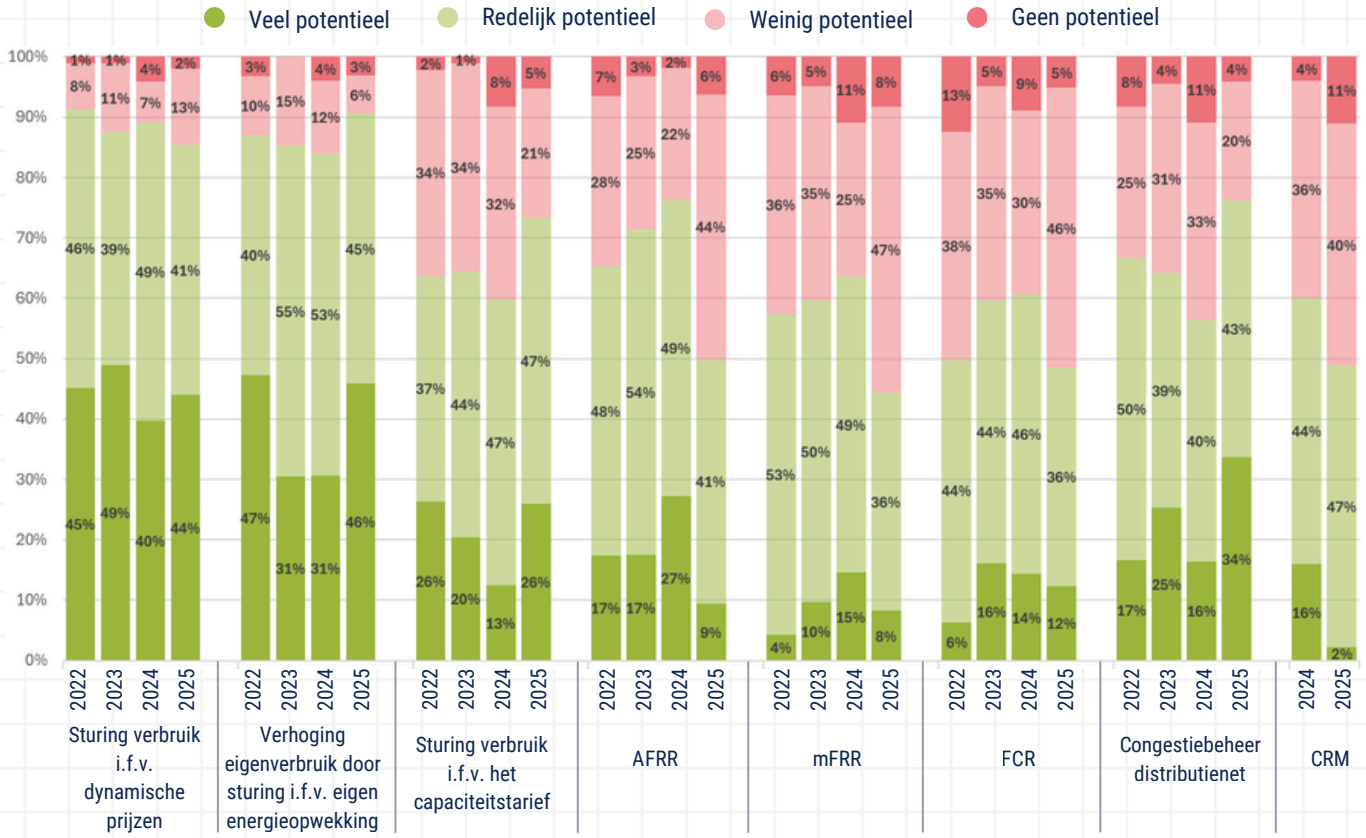
Sinds 2022 peilt de barometer naar maatregelen die nodig zijn om de elektrificatie te versnellen. Net als de voorbije jaren staat een verschuiving van belastingen van elektriciteit naar fossiele brandstoffen met stip op één.

Daarnaast vragen respondenten:

- versnelde investeringen in het elektriciteitsnet;
- een financieringsmodel waarbij netinfrastructuur niet uitsluitend door de elektriciteitsgebruikers wordt betaald;
- een snelle invoering van flexibele aansluitingscontracten;
- een duidelijke langetermijnvisie van de overheid op het toekomstige energiesysteem;
- meer communicatie en sensibilisering om burgers en bedrijven mee te nemen in de energietransitie.

Economisch potentieel per vorm van flexibiliteit

WAT ODE AANBEVEELT

ODE Vlaanderen ziet flexibiliteit als een essentieel onderdeel van het toekomstige energiesysteem. Productie en verbruik moeten steeds beter kunnen reageren op economische en technische signalen van het elektriciteitssysteem.

Een versnelde elektrificatie van de vraag helpt om productie en verbruik beter op elkaar af te stemmen. Bij elke nieuwe elektrische installatie dient flexibiliteit mee in rekening te worden gebracht.

Daarvoor zijn dynamische prijsmechanismen, flexibele aansluitingscontracten en voldoende netcapaciteit belangrijk. Flexibiliteit moet bovendien daadwerkelijk kunnen worden gevaloriseerd, onder meer via aangepaste tariefstructuren.

De ontwikkeling van flexibiliteit moet niet uitsluitend vanuit elektrische batterijen worden bekeken. Ook thermische opslag en slimme sturing van warmtepompen en andere verbruikers kunnen een belangrijke bijdrage leveren.

Een verdere uitbouw van flexibiliteit kan zo tegelijk bijdragen aan meer zelfconsumptie, lagere pieken, congestiebeheer en een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet.

Colofon

De sectorbarometer is een gezamenlijk initiatief van ODE Vlaanderen, Biogas-E en Cogen Vlaanderen.
Deze brochure werd opgemaakt door ODE Vlaanderen.
ODE Vlaanderen is de sectororganisatie voor duurzame energie in Vlaanderen.
Tussen februari en april 2026 namen 352 professionals uit de sector deel aan de enquête.

Illustraties: © Iris Maertens van Visual Harvesting

www.ode.be

ode
organisatie duurzame energie